

SLUTRAPPORT

Grunduppgifter

Projektets namn Valideringsvoucher
Stödmottagare Validering Väst (Västra Götalandsregionen, Folkhögskoleförvaltningen)
Diarienummer RUN 2021-00365
Projektperiod 2022-03-01 - 2024-03-30, förlängt till 2024-09-30

Projektgenomförande

Beskriv hur projektet har arbetat för att uppnå angivet syfte och mål. Ange vidare hur projektet arbetat för att nå fram till sin målgrupp enligt ansökan/beslut. Ge en sammanfattande beskrivning av projektgenomförandet med fokus på genomförda aktiviteter inriktning och resultat. Beskriv även projektets utveckling jämfört med uppgjord plan vad gäller aktiviteter med koppling till projektets budget.

Vid eventuella avvikelser från ansökan/beslut beskriv, förklara och kommentera samt ange om det har funnit några speciella problem vid genomförandet av projektet.

Pilotprojektet har tagit fram en process för användande och utformning av valideringsvoucher som en del av Västra Götalandsregionens företagsstöd. Stödet, som har omfattat coachning, validering, kompletterande utbildningsinsatser och lönekostnader för personalen under insatserna, har riktats till små och medelstora företag (SME-företag) inom branscherna städservice, bygg och industri. Samtliga är bristyrkesbranscher och har etablerade branschvalideringsmodeller.

Enbart möjlighet att söka finansiering för kostnader kopplat till validering har inte per automatik kunnat antas generera fler valideringar. Projektet bekostade därför branschspecifika företagscoacher som utifrån företagets situation synliggjorde valideringens nytta som en del av ett strategiskt kompetensförsörjningsarbete för såväl arbetsgivare som fackliga representanter. Vidare informerade företagscoacherna om valideringsvouchers samt gav arbetsgivarna handfast stöd vid ansökningsförfarandet.

Strategisk kompetensförsörjning - kompetensplanering

Under pilotprojektets gång blev det tydligt att det finns större skillnader mellan branschernas förutsättningar och incitament för att arbeta med validering, än vad som förutsågs initialt. En del av olikheterna kan kopplas till valideringsmodellernas olika uppbyggnad och kostnadsbild, andra delar är relaterade till branschens förutsättningar i stort. Branschkännedom och förmåga att anpassa coachning i såväl metod som innehåll har därför varit en viktig framgångsfaktor.

Ett tydligt exempel under pilotprojektet har varit de olika incitamenten för SME-företag att validera sin personal inom respektive bransch.

Inom Städservice-branschen finns ett ökat krav på yrkes- eller kompetensbevis vid offentliga upphandlingar, som är en central del för de mindre företagens konkurrenskraft och överlevnad. För flera av de allra minsta företagen som ofta har en låg likviditet har tillgången till Valideringsvouchern,

inklusive ersättning för personalens lönekostnader under insatsen, varit avgörande. Det har också visat sig att det fortfarande är många företag som inte känner till möjligheten att validera.

Inom Byggbranschen finns en inneboende problematik i det faktum att anställda utan yrkesbevis, enligt kollektivavtalet erhåller 88% av lönen, oberoende av erfarenhetsnivå. Av denna anledning är det för vissa företag en strategi att inte kompetensutveckla personalen för att motverka löneökning och personalens möjligheter att byta arbetsplats. Här finns ett fortsatt stort informationsarbete att göra, där de goda exemplen som pilotprojektet har bidragit till kan lyftas fram. De goda exemplen består av företag som är måna om sitt arbetsgivar-varumärke och ser att validering (även under en konjunkturedgång) blir ett sätt att höja kvaliteten och att kunna behålla och stärka personalen inför kommande uppgång.

När det gäller industribranschen, som kom senare in i pilotprojektet, såg förutsättningarna ut på ett tredje sätt. Flera av de industriföretag i regionen som har informerats om Valideringsvoucher har inte alls känt till möjligheten att validera sin personal. Gemensamt är också att företagen i hög grad har anställda utan industriteknisk utbildning. De som ansökt om valideringsvoucher ser valideringen som ett viktigt verktyg, både för att kartlägga personalens kunskande och för att kunna fylla på med utbildning där det finns luckor. Företagen som beviljades företagsstöd valde att satsa hela summan på coachning, validering och kompletterande utbildning och att själva stå för lönekostnaderna.

Centralt i projektet har därför varit att anpassa coachningen utifrån behov och förutsättningar för respektive bransch och företag. Av denna anledning har ingen specifik metod för att samtala om strategisk kompetensförsörjning använts.

Avvikelser

Begäran om förlängning av projekt Valideringsvoucher (FHSK 2023-00119-6)

En ansökan om att få förlänga pilotprojektet Valideringsvoucher med sex månader, till 2024-09-30, och med befintlig budget skickades till MRU med motiveringen att det dels blev förseningar i starten, dels att konjunkturen påverkat företagets intresse och möjligheter att ingå i projektet. En förlängning av projektet och möjlighet att ansöka om företagsstöd fram till 2024-06-30 samt att kunna betala ut företagsstöd under hela projektiden, förväntades öka möjligheterna att nå uppsatta volymmål.

Ansökan om förlängning till 2024-09-30 godkändes av Susanne Hammarström den 29 september 2023.

Ansökan om budgetjustering (FHSK 2023-00119-4)

En ansökan om budgetjustering gällande att förflytta medel från posten lönekostnader till externa tjänster skickades in till MRU. Motiveringen var att projektet har bemannats med personal i lägre utsträckning än vad som beräknades av bland annat följande anledningar:

- Tilltänkt projektledare var sjukskriven under projektets uppstartsfas
- Vikarierande projektledare sade upp sin tjänst vid verksamhetsflytt 2022/2023
- Detta innebär att stora delar av projektledartjänsten har utförts av upphandlad, extern tjänst.

Beslut om justering av budget togs av Susanne Hammarström den 22 mars 2024.

Utfall av indikatorer

Rapporten behöver inte innehålla uppgifter om namn på personer eller företag som ingår i utfallet av indikatorerna. Stödmottagaren ska dock, vid behov, kunna ta fram dessa uppgifter då t.ex. tematiska eller regionövergripande uppföljningar alternativt utvärderingar genomförs.

Om indikatorerna är av sådan typ att de kan fördelas på män respektive kvinnor ska detta göras. Det gäller även antal företag som, om möjligt, ska delas upp i ägda/ledda av kvinnor respektive män.

Indikatorer (skriv in de indikatorer som anges i beslutet)	Enligt beslut			Utfall (ackumulerat)		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Resultatindikatorer						
Antal företag som får rådgivning			14			50 +
Antal individer i kompetensutvecklingsinsats	64	64	128	28	161	189

Utfall av indikatorer						
Rapporten behöver inte innehålla uppgifter om namn på personer eller företag som ingår i utfallet av indikatorerna. Stödmottagaren ska dock, vid behov, kunna ta fram dessa uppgifter då t.ex. tematiska eller regionövergripande uppföljningar alternativt utvärderingar genomförs. Om indikatorerna är av sådan typ att de kan fördelas på män respektive kvinnor ska detta göras. Det gäller även antal företag som, om möjligt, ska delas upp i ägda/ledda av kvinnor respektive män.						
Antal nya metoder, verktyg och arbetssätt			2			2
Egna indikatorer	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal valideringar	50	50	100	27	159	186

Resultat samt övriga effekter
Om vissa indikatorer inte har uppnåtts, kommentera och analysera varför. Vidare beskriv eventuella andra resultat (t ex inte mätbara resultat) som projektet har lett till samt eventuella sidoeffekter som inte förväntades då ansökan togs fram. Resultat Projektets övergripande mål har uppfyllts. • Minst två branscher ska engageras i projektet. Bygg, städservice och industri. • En smidig och hållbar struktur för valideringsvouchers och ansökningsförfarande ska tas fram och testas i pilotverksamheten. Villkor och ansökningsförfarande har utarbetats och reviderats efter hand i projektet. Den modell som arbetats fram fungerar väl både för företag och coacher. - o Dokument som bifogas rapporten: - Villkor för valideringsvoucher – internt projektstöd - Anvisningar till ansökan om företagsstöd – med företagscoach - Lathund – Skapa konto i Min ansökan Coacherna har arbetat uppsökande och marknadsfört valideringsvouchers i nära samverkan med fack och arbetsgivarorganisationer. Informationsmaterial och filmer har tagits fram och spridits angående möjligheten att få stöd i kompetensplaneringen och, om villkoren uppfyllts, stöd i att ansöka om regionalt företagsstöd i form av valideringsvouchers. - o Länk till filmer som tagits fram i projektet – bygg och städ: https://valideringvast.se/aktuella-projekt/pilotprojekt-valideringsvoucher/filmer-valideringsvoucher/ - o Dokument som bifogas rapporten: - Informationsblad för arbetsgivare - städ, bygg och industri - Informationsblad för medarbetare – städ och bygg • Små och medelstora företag ska få tillgång till företagscoach med branschkunskap för att planera sitt strategiska kompetensförsörjningsarbete, där validering är en självklar del. Både skälen/incitamenten och förutsättningarna i branscherna varit väldigt olika. Coacherna har anpassat sitt arbete utifrån företagets förutsättningar och stödet har varit uppskattat av de företag som ansökt. Valideringsvouchern har genom valideringen bidragit till att kartlägga medarbetarnas

kompetens men också att bygga på med kompetens som saknats. Det har lett till en ökad medvetenhet och en vilja att arbeta vidare med kompetensplaneringen när man sett effekterna av både coaching och validering. Det har också lett till att interna rekryteringar har gjorts för mer avancerade jobb.

- Små och medelstora företag ska få stöd för att ansöka om valideringsvouchers då validering är aktuell för personal.

De SME-företag som ansökt har generellt sett varit fokuserade på att driva verksamheten och många har uttryckt en osäkerhet när det kommer till att hantera administrativa system för att, exempelvis, ansöka om företagsstöd. Det har varit mycket tydligt att företagen vill ha stöd med ansökningsprocessen.

- 100 valideringar sammanlagt i de aktuella branscherna.

Totalt 186 valideringar genomfördes tack vare Pilotprojektets insatser, coaching och information i samverkan med fack och arbetsgivarorganisationer.

77 av dessa behövde (och uppfyllde kraven för) finansiering via regionalt företagsstöd för att valideringen skulle bli av.

Resultat 2024-09-30	Städ	Bygg	Industri	Totalt
Antal ansökningar om företagsstöd	9	11	2	22
Antal beviljade ansökningar	9	10	2	21
Beviljade belopp totalt	560 508kr	731 466kr	278 556kr	1 570 530kr
Utbetalade belopp	365 552kr	686 469kr	Ej utbet	(1 052 021kr)
			kommer nyttjas 1 330 577kr	

Budget 2 miljoner

Antal valideringar med voucher	27 varav	14 varav	36 varav	77 varav
kvinnor	18	0	4	22
män	9	14	32	55
Antal kompetens-/yrkesbevis	27	14*	35	76
Antal yrkesbedömarutb.	3 varav			
kvinnor	1			
män	2			

- * Via informationsinsatser och coaching har projektet genererat ytterligare 109 valideringar inom bygg - varav 5 kvinnor - med annan finansiering. (AF 42, Komvux 40, Omställningsfond 12, företag 11, enskilda personer 4)

Resultat överensstämmer väl med den analys som presenterades av Validering Väst i rapporten Ökat ekonomiskt stöd till arbetsgivare för att öka antalet valideringar av befintlig personal där det understryks att ekonomisk ersättning till arbetsgivare inte bör misstas för att vara det enda behovet som behöver adresseras för att antalet valideringar ska öka.

Sidoeffekter

- Tack vare informationsinsatserna kring Valideringsvoucher så har antalet valideringar inom bygg ökat kraftigt under pilotprojektets gång. I de fall där arbetsgivaren tackat nej har flera medarbetare valt att gå andra vägar för att validera sitt kunnande, antingen via komvux, AF eller omställning. Några företag och individer har valt att betala själva. Det är önskvärt att en uppföljning görs för att se hur många av dem som genomgått validering som byter arbetsgivare. Även inom städ har antalet valideringar utanför projektet ökat tack vare informationsinsatserna dock finns inga faktiska siffror på antalet för städbranschen.
- Valideringsvouchern har bidragit till att motverka arbetslivskriminalitet (krav på avtalsenliga löner, bra arbetsvillkor, koll på skatter, kompetensbevis som krav i upphandlingar osv)
- Ökad attraktivitet - yrkesstolthet, bidragit till att öka yrkenas status.

Utmaningar – omställning tar tid!

- Gemensamt för de mindre SME-företagen i piloten är att de flesta upplever att de inte "har tid" att arbeta strategiskt med kompetensförsörjning. Man har bättre koll på orderingången än på kompetensen i företaget.

- Även om intresse funnits har det angetts olika orsaker till varför det inte passar "just nu". Företagen behöver längre framförhållning för att kunna planera in insatserna. Kan lösas om det finns ett permanent stöd.

- Under pilotprojektet har företagsstödet villkor uppdaterats utifrån olika scenarier och förutsättningar som framkommit efter hand. Uppdateringarna har skett i nära dialog och samråd med Gabriel Skarbäck.

Ny information framkom i slutet av projektiden, att tolkningen av regelverket kring villkoren för företagsstöd som gjorts i projektet inte håller. Den nya tolkningen innebär krav på att SME-företag som kan ansöka om företagsstöd ska verka nationellt eller helst globalt. För företag som verkar lokalt/regionalt är tolkningen nu att det riskeras en snedvridning av den lokala konkurrensen.

Branschernas roll och syn på projektet

Samverkan med fack och arbetsgivarorganisationer har varit avgörande för att projektet skulle kunna nå ut till företag och medarbetare. Referensgruppernas arbete har också varit av stor betydelse för projektets genomförande och utveckling. Reflektioner från delar av referensgruppen:

• Byggföretagen och Byggnads

Ann-Sofie Lind på Byggföretagen och Johan Hallin på Byggnads belyser att det finns en rädsla/oro för att valideringen tappar fart igen om det inte kommer att finnas möjlighet att söka medel, branschen är trött på projekt som blir dagsländor. Vem hjälper vidare och hittar andra vägar? Valideringsvoucher gav möjligheten till samtal om den närmaste vägen till validering, även om det inte alltid är företagsstöd som är den avgörande faktorn.

Båda är överens om att validering är ett jätteviktigt redskap att använda för att få medarbete med rätt kompetens och trygga en seriös kompetensförsörjning i branschen. Personer som valideras blir mycket mer anställningsbara. Ann-Sofie ser att konjunkturen har börjat vända och det går svagt uppåt. Hon förespråkar samverkan med AF som når många som behöver validering och som kan bidra till att motverka kompetensbristen då de som validerat sin kunskap kommer in i systemet igen.

• SRY/Almega

Anna Thelin på SRY, som också representerat Almega i referensgruppen, påtalar att validering är viktig för attraktiviteten i yrket och för yrkesstoltheten. Det är viktigt att fortsätta arbetet med att höja statusen på yrket och synliggöra vilken kompetens som krävs för att arbeta med städ inom olika områden.

Anna säger att det har varit ett spännande projekt som har gett en hel del lärdomar som SRY arbetar vidare med nu. Det finns ett stort behov av en fortsättning där man kan se vad som skulle kunna utvecklas vidare.

SRY har haft långa diskussioner kring hur man skapar möjligheter för arbetsgivare (oavsett storlek) kring att arbeta med kompetensförsörjningsfrågan. Det är inte alltid det räcker med att tillföra medel, men ofta är det en förutsättning.

• Kommunal

Irja Tiainen på Kommunal ser mycket positivt på möjligheten att fortsatt ansöka om valideringsvoucher eller andra medel. Små företag i branschen behöver ha bred kompetens för att konkurrera – kontorsstäd, industristäd, hemstäd osv. Fokus inte bara på företagen utan även på individerna. Det är en styrka att valideringsmodellen möjliggör validering på ordinarie arbetsplats, särskilt viktigt för de företag som inte kan skicka i väg sin personal.

• IF Metall

Andreas Parkås på IF Metall ser positivt på valideringsvouchern men uttrycker att man är trött på att det bara drivs projekt och önskar att det verkligen blir en permanent lösning som kan bygga på

befintliga strukturer och som kan etableras, spridas och finnas kvar långsiktigt. Andreas lyfter också vikten av att SME-företagen även i fortsättningen får stöd/coachning i kompetensplaneringen och ansökan om vouchern eller likande kommer att fortsätta.

Jämställdhet

Ange genomförda aktiviteter utifrån dess betydelse/resultat på den horisontella aspekten jämställdhet. Ange huruvida projektet uppnått eventuella mål kring jämställdhet.

En utbildningsinsats inom horisontella principer genomfördes för hela projektgruppen i november 2022.

Vid framtagande av informationsmaterial till projektets målgrupper har hänsyn tagits till jämställdhet och önskan om jämnare könsfördelning inom projektets yrkesroller. Detta genom att ha genomtänkta val av bilder där båda könen är representerade, samt även i intervjusituationer där goda exempel har lyfts under projektets genomförande.

Resultatet av antalet valideringar fördelat på kvinnor/män avviker jämfört med indikatorerna.

- Totalt har 123 byggnadsarbetare validerats, varav 5 kvinnor (4%). Enligt statistik från Byggnads är det endast 1,8% kvinnor som arbetar i produktion inom bygg.
- Inom städbranschen är fördelningen av validerade 18 kvinnor (67%) och 9 män (33%), att jämföras med statistik från 2021 då andelen kvinnor i städbranschen var 64%.
- Inom industrin är det 4 kvinnor (11%) och 32 män (89%) som har validerats. Av de ca 700 000 personer som uppskattas arbeta inom industrin är ca 35% kvinnor enligt Lernia som hänvisar till en beräkning från IF Metall.

Källor: Bygg: <https://via.tt.se/pressmeddelande/vi-ar-kvinnorna-som-bygger-sverige?publisherId=3235667&releasId=3317613> Städ:

<https://www.almega.se/app/uploads/sites/4/2022/09/220922-branschrappport-stad-och-service.pdf>.

Industrin: <https://www.lernia.se/insikter-och-guider/ledarskap/darfor-behovs-fler-kvinnor-i-industrin/>

Miljö

Ange genomförda aktiviteter utifrån dess betydelse/resultat på den horisontella aspekten miljö. Ange även vilka miljöhänsyn som har tagits i projektet.

Interna möten, referensgruppsmöten och många informationsträffar har genomförts digitalt vilket har sparat både tid och miljö. De resor som genomförts i projektet har företräddelsevis skett med kollektivtrafik. Vid företagsbesök där kollektivtrafik inte fanns tillgänglig samordnade företagscoacherna, när så var möjligt, flera företagsbesök inom samma område för att minska på antalet körda mil.

Integration

Ange genomförda aktiviteter utifrån dess betydelse/resultat på den horisontella aspekten integration. Ange huruvida projektet uppnått eventuella mål kring integration.

En stor andel av de som har genomgått validering har utländsk bakgrund. Möjligheten för dem att valideras och få ett svenskt kompetens- eller yrkesbevis skapar helt nya förutsättningar och möjligheter till högre lön och ökad rörlighet på arbetsmarknaden.

Validander inom både städ och bygg vittnar om ökade möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden och att det underlättar för dem att få anställningar eller uppdrag när de genom valideringen nu har kompetens- eller yrkesbevis som styrker deras kunnande.

--

Resultat av genomförd uppföljning eller utvärdering
Ange om och i så fall hur projektets resultat spridits och till vem. Vidare beskriv resultatet av ev. uppföljning eller utvärdering som genomförts inom ramen för projektet. Bifoga eventuell utvärderingsrapport.
Projektet har utvärderats löpande både internt i projekt- och referensgrupperna samt via medverkande företag och medarbetare. Utvärderingsenkäter för företag och medarbetare har tagits fram. Enkäterna skickades ut efter genomförd insats och de svar som kom in sammanställdes och bidrog till att utveckla de metoder och modeller som arbetades fram i projektet. Pilotprojektet Valideringsvoucher har fått mycket uppmärksamhet nationellt. Stort intresse har visats och följande har aktivt följt projektet och vill veta mer. Projektet har bland annat presenterats vid • Sobonas nationella valideringskonferens 2023 • Tillväxtverkets kunskapswebbinarium • Myndigheten för Yrkehögskolan - o Aktualitetsseminarium "Ökade möjligheter till validering" - o Nationella rådet för valideringsfrågor • Möten med följande regioner: Jönköping, Gävleborg, Östra Mellansverige, Skåne • Möten med Fastighetsbranschen, Transportbranschen, Trädgårdsnäringen, Film & TV • Medverkan på olika städ och byggmässor • Inlägg på LinkedIn vid olika tillfällen under projektets gång.

Informationsskyldighet
Ge exempel på hur det framgått att projektet erhållit stöd från Västra Götalandsregionen (ange även adress till eventuell webbplats där information om projektet finns).
På alla presentationer och material finns VGR:s logga och information om att projektet finansierats av VGR. Information om projektet finns på Validering Västs hemsida: Pilotprojekt Valideringsvoucher - Validering Väst (valideringvast.se)

Långsiktighet
Ange om samma verksamhet som drivits i projektet kommer att genomföras även efter projektperiodens slut. I så fall i vilken form och hur förväntas insatserna att finansieras?
Utredning och dialog pågår inom VGR kring möjligheten att omvandla företagsstödet från valideringsvoucher till någon form av kompetenscheckar, med justerade kriterier och för branscher som verkar nationellt/internationellt för att undvika att företagsstödet snedvrider den lokala konkurrensen. Start möjlig tidigast januari 2025. Diskussion pågår också med MRU kring en förstudie inför ett eventuellt nytt projekt fokus på exempelvis attraktivitet, kompetensförsörjning, validering, insteg, integration, motverka arbetslivskriminalitet. - o fortsatt samverkan med branscherna – fack och arbetsgivarorganisationer. - o följa upp individernas väg efter validering och vad det innebär långsiktigt.

Samarbetet med Koncernstab regional utveckling

För att vi ska få ökad kunskap om vårt handläggningsarbete kan ni här ange hur ni har upplevt samarbetet med Koncernstab regional utveckling med avseende på t ex tillgänglighet, återkoppling till projektet och de administrativa procedurerna vid exempelvis utbetalning. Ange gärna även hur ni upplevt Koncernstab regional utvecklings agerande vad gäller styrning och inriktning av projektet.

Gott samarbete och bra dialog med Susanne Hammarström under hela projektet. De administrativa procedurerna har fungerat väl.

2024-10-31		Christina Mällbin
Datum	Underskrift	Namnförtydligande
Telefon: 070-884 04 40	E-post: christina.mallbin@vgregion.se	